ଗଛରୁ ପଡ଼ିଲା ଆତ

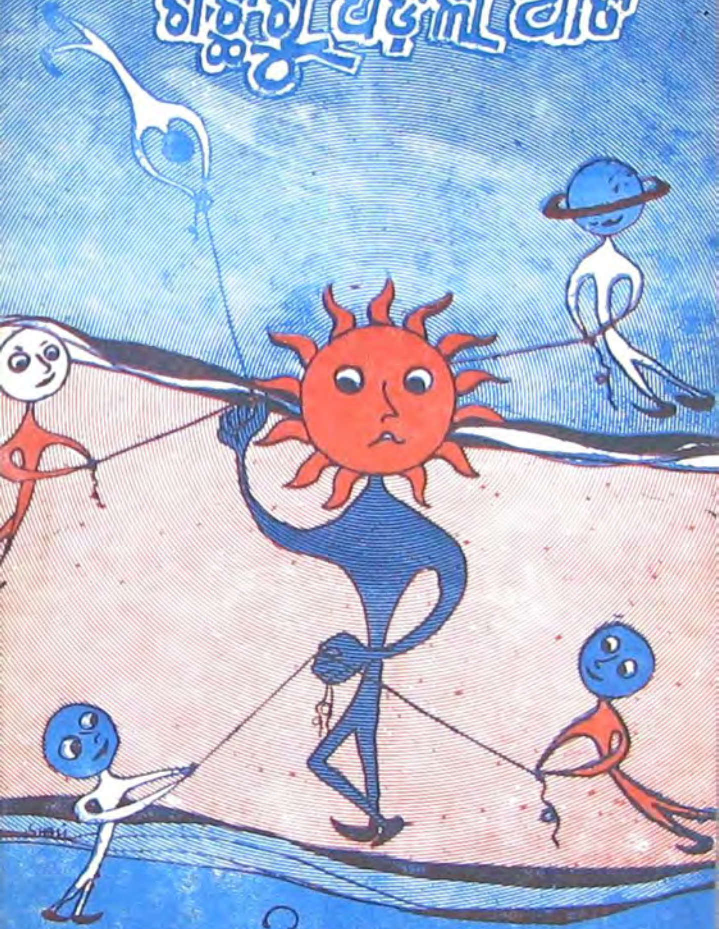

ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ ଚରଣ ପଣ୍ଡା

ଗଛରୁ ପଡ଼ିଲା ଆତ

ଲେଖକ

ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ ଚରଣ ପଣ୍ଡା

ଗଛରୁ ପଡ଼ିଲା ଆତ

ପ୍ରକାଶକ
ଡକ୍ଟର ନୃସିଂହ ଚରଣ ପଣ୍ଡା
ଅଗସ୍ତ୍ୟ ଭବନ
ଶହୀଦ୍ ନଗର
ଭୁବନେଶ୍ୱର

ପ୍ରଥମ ସଂସ୍କରଣ—୧୯୯୧

ମୁଦ୍ରଣ—
ପରମେଶ୍ୱର ପ୍ରେସ୍
କଟକ-୧

ମୂଲ୍ୟ—ଟ ୬-୦୦

ବିଷୟ ସୂଚୀ

ବିଷୟ	ପୃଷ୍ଠା
୧ । ଗଛରୁ ଆମ୍ବଟିଏ ଖସିପଡ଼ିଲା	୨
୨ । ଛୋଟିଆ କଥାର ବଡ଼ ଗୁମର	୭
୩ । ନିଉଟନ୍ ଏହି କଥା ପଚାରିଥିଲେ	୮
୪ । ଚନ୍ଦ୍ରର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ	୧୦
୫ । ନିଉଟନ୍ କ'ଣ ସବୁ ଜାଣିଥିଲେ ?	୧୩
୬ । ନେଳ ଛୁଟକନା	୧୬
୭ । ବାସୁକି ସାପ	୧୯
୮ । ସଭିଏଁ ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି	୨୩
୯ । ଯଦି ହୋଇଥା'ନ୍ତି ବିହଙ୍ଗଟିଏ	୨୫

ରାଜାରାଣୀ ତୃତୀୟ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ । ଯେଉଁ ଦିନ ମା ରାଜରାଣୀ ମନ୍ଦିର ଦେଖିବାକୁ ଯାଇଥିଲେ, ସେଇଦିନ ସଞ୍ଜବେଳେ ଝିଅଟି ଜନମ ହୋଇଥିଲା । ମା ଝିଅଟିର ନାଁକୁ ରାଜରାଣୀ ରଖିଥିଲେ । ତାର ଡାକ ନାଁ 'ରାନୀ' ।

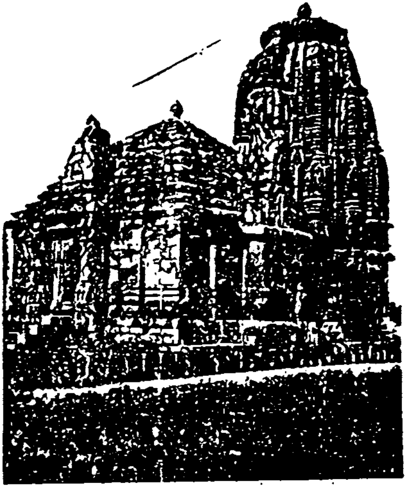

ରାନୀର ଭାଇ ଚନ୍ଦନ । ତାକୁ 'ଚନୁ' ନାଁ'ରେ ଡାକନ୍ତି । ଚନୁ ରାନୀଠାରୁ ୨ ବର୍ଷରେ ବଡ଼ । ସେ ପଞ୍ଚମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଢ଼େ ।

ଗଛରୁ ଆମ୍ବଟିଏ ଖସି ପଡ଼ିଲା

ସେଦିନ ରଜ ସଂକ୍ରାନ୍ତି ଥିଲା । ଟିନୁ ଓ ରାଣୀ ନୂଆ ଲୁଗାପଟା ପିନ୍ଧିଲେ । ସେମାନେ ପିଠାପଣା ଖାଇଲେ । ତା' ପରେ ଦୁହେଁ ରଜଦୋଳି ଖେଳିବାକୁ ବାହାରି ପଡ଼ିଲେ ।

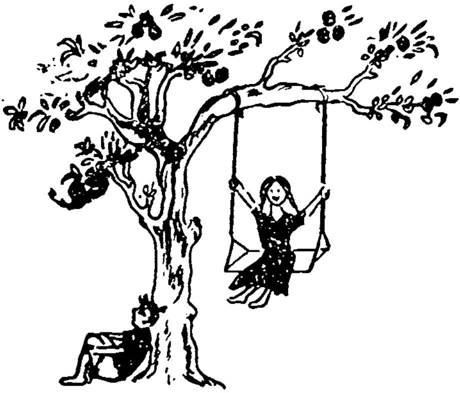

ନିଜ ଘରର ବଗିଚା । ସେଇ ବଗିଚାରେ ଝଙ୍କା ଆମ୍ବ ଗଛଟିଏ । ସେଇ ଗଛର ଏକ ମୋଟା ଡାଳରୁ ଦୋଳିଟିଏ ଝୁଲୁଥିଲା । ଆଗ ରାଣୀ ଯାଇ ଦୋଳିରେ ଚଢ଼ିଲା ।

ଏତିକିବେଳେ ଆମ୍ବ ଗଛରୁ ପାଚିଲା ଆମ୍ବଟିଏ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଚିନୁ ଦଉଡ଼ିଯାଇ ମାଟିରୁ ଆମ୍ବଟିକୁ ଗୋଟେଇ ନେଲା ।

ଚିନୁ ନୀଳ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁଲା । ସେ ଆମ୍ବଡ଼ାଳକୁ ଚାହିଁଲା । ସେ ବହୁତ କଥା ଭାବିନେଲା । ସେ ରାଣୀକୁ ଡାକଟେ ଦେଇ ଘରଭିତରକୁ ଦଉଡ଼ିଲା ।

ଜେଜେମା ଚଉକିରେ ବସି ଖବର କାଗଜ ଓଲଟାଇ ଥିଲେ । ଜେଜେମାଙ୍କ ପାଖରେ ଚିନୁ ଯାଇ ଠିଆ ହେଲା ।

"କ'ଣ କିରେ ଚିନୁ ? କିଛି ପଚାରିବାକୁ ଆସିଚୁ ?"
"କହି ପାରିବୁ, ଜେଜେମା ?"

"କ'ଣ କହିଲୁ ! ବୁଢ଼ୀ ହେଲଣି । ସବୁ ବାଳ ପାଚିଗଲା । କେତେ କଥା ଅଙ୍ଗେ ନିଭେଇଚି । ତୁ ବକଟେ ପିଲା । କ'ଣ ପଚାରିବୁ ଯେ ମୁଁ ବତେଇ ପାରିବ ନାହିଁ ? ତୁ ମୋତେ କ'ଣ ପାଇଲୁ ଭଲା ?"

ଚିନୁ ହସିଦେଲା ।

"କିରେ ଚିନୁ ! ମୋ କଥାରେ ତୋ'ର ପରତେ ଆସିଲା ନାହିଁ ! ବୁଢ଼ୀ ବୋଲି ମୋତେ ଟାହିଆ ଟାପରା କଲୁ ! ହଉ, କର୍ । ଯୁଗ ବଦଳିଗଲାରେ ନାତିଆ ।"

"ଆଚ୍ଛା, ଜେଜେମା, କହିବୁ, ଭାବିଚିନ୍ତି କହିବୁ । ଆମ୍ବଗଛରୁ ପାଚିଲା ଆମ୍ବଟା ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଆମ୍ବଟା ତଳକୁ

ଖସି ମାଟିରେ ପଡ଼ିଗଲା । ଏକଥା କାହିଁକି ହେଲା ? ଆମ୍ବ ଉପରକୁ ଚାଲି ଯାଇଥାଆନ୍ତା । ଯାଇ ନୀଳ ଆକାଶକୁ ଛୁଇଁ ଥାଆନ୍ତା । ନୀଳ ଗଗନକୁ ଫଟେଇ ଦେଇ ଆର ପାଖରେ ପଡ଼ି ଥାଆନ୍ତା । ଆମ୍ବଟା ପୂର୍ବ, ପଶ୍ଚିମ, ଉତ୍ତର କିମ୍ବା ଦକ୍ଷିଣ ପାଖକୁ ଯାଇ ପଡ଼ି ଥାଆନ୍ତା । ମାଟି ଆଡ଼କୁ ଖସି ପଡ଼ିବା କ'ଣ ଜରୁରୀ ?"

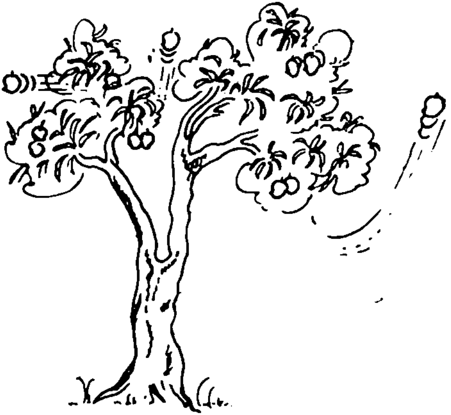

ଜେଜେମା ବୁଢ଼ୀ ବହୁତ ହସିଲେ । ହସରେ କୁରୁଳେଇ ହେଲେ ।

"ମୋତେ କ'ଣ ବୋକା ଦେଖିଲୁ ? ମୋ ପ୍ରଶ୍ନ ତୋ'ର ମନକୁ ଛୁଇଁଲା ନାହିଁ । ଏମିତି ହସୁଚୁ କ'ଣ, ଜେଜେମା ?"

କେକେମା ହସି ହସି ବେଦମ ହୋଇଗଲେ । କିଛି ସମୟ ପରେ ଟିକିଏ ଥକା ମାରିଲେ । ନାତିର ପିଠି ଆପୁଡ଼େଇ ସେ କହିଲେ ।

"ଯାହା ଭିଏଇଛି ଦଇବ,
ତାହା କେବେ ହେଲେ ଆନ ନୋହିବ ।"

ଯୋଉ ବୁଢ଼ୀ ଆଗ ହସୁଥିଲେ, ହଠାତ୍ ତାଙ୍କ ଦୁଇ ଆଖିରୁ ଦି ଧାର ଲୁହ ବୋହି ଆସିଲା । ସେ ନାତିର ମୁହଁକୁ ଚାହିଁ ରହିଲେ; ସେମିତି ଚାହିଁ ରହିଲେ ।

"କେକେମା, ମୁଁ ତ ତୋତେ ଗାଳିଗୁଲଜ କରି ନାଇଁ । ତୁ କାନ୍ଦିଲୁ କିଆଁ ?"

"ସେଇ କାଳିଆ କଥା ମନେ ପଡ଼ିଲା, ଚନ୍ଦୁ । କ'ଣ ସେ ନକରିଛି ! କେତେ କଥା ସରିଜିଛି ! ସାରା ଦୁନିଆଁଟାକୁ ଭିଏଇଛି ! ତାକୁ ବୁଝି ହଉ ନାଇଁ, ନାତିଆ, ବୁଝି ହଉନାଇଁ ।"

"କେକେମା, ମୁଁ ତୋତେ ଯାହା ପଚାରିଲି, ତା'ର ଉତ୍ତର ଦେଲୁ କେବେ ? ଆଗ ଗୁଡ଼ାଏ ହସିଲୁ, ତାପରେ ପୁଣି କାନ୍ଦିଲୁ । କିନ୍ତୁ ଉତ୍ତର କେଉଁଠି ? ଆମ୍ବଟା ଉପରକୁ ନ ଯାଇ, ଚାରିପାଖକୁ ନ ଯାଇ, ମାଟି ଆଡ଼କୁ, ତଳକୁ ଖସିଲା କାହିଁକି ?"

"ଆରେ ଚନ୍ଦୁ, ସେଇ କଥା ତ ଆପେ ଅମେ

ଘୁଏଁ ଘୁଏଂ ହବ । ଯାହା ହବାର କଥା ତାହା ହେଲା । ଏଇ ତ ଉତ୍ତର । ପୁଣି ପଚାରୁଚୁ କ'ଣ ?''

ଚନୁ ଜେଜେମାଙ୍କୁ ଆଉ କିଛି ପଚାରିଲା ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଜେଜେମାଙ୍କ ଉତ୍ତରରେ ତା'ର ମନ ମାନିଲା ନାହିଁ । ସେ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲା ।

ଚନୁର ବାପା ବିଜ୍ଞାନ ପଢ଼ାନ୍ତି । ସେ ଖଣ୍ଡେ ବହିଧରି ମେଜ ପାଖରେ ବସିଥିଲେ ।

ଚନୁ ବାପାଙ୍କ ପାଖରେ ତାର ପ୍ରଶ୍ନକୁ ଦୋହରେଇଲା ।

ବାପା ଚନୁକୁ କୋଲେଇ ନେଲେ । ତା'ର କପାଲରେ ଗାଲରେ, ବେକରେ, ପିଠିରେ ସେ ଗୁଡ଼ାଏ ବୋକ ଦେବାକୁ ଲାଗିଲେ । ସେ ମଧ୍ୟ ଖୁସିରେ କୁରୁଲେଇହେଲେ ।

ବାପା ଚନୁକୁ ଓ ରାଣୀକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ଦୋକାନ ଆଡ଼େ ବାହାରିଲେ । ବାପା ଦୁଇଟି ସନ୍ଦେଶ ପ୍ୟାକେଟ୍ କିଣିଲେ । ଗୋଟିଏ ପ୍ୟାକେଟ୍‌କୁ ସେ ପୁଅ ହାତରେ ଦେଲେ । ଆର ପ୍ୟାକେଟ୍‌ଟିକୁ ସେ ରାଣୀ ହାତକୁ ବଢ଼େଇ ଦେଲେ । ଭାଇଭଉଣୀ ସନ୍ଦେଶ ଖାଇଲେ; ବାପାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ଘରକୁ ଫେରିଲେ ।

* * *

ଛୋଟିଆ କଥାର ବଡ଼ ଗୁମର

ବାପା ଚନୁ ଓ ରାନୀକୁ ଡାକିଲେ; ପାଖରେ ବସେଇଲେ ।

"ତୁମେ ଭାଇ ଭଉଣୀ କାଲି ସନ୍ଦେଶ ଖାଇଲ । 'କାହିଁକି' କହି ପାରିବ ପିଲେ ?"—ବାପା ପଚାରିଲେ ।

"ମୁଁ କହି ପାରିବି, ବାପା । କିନ୍ତୁ ସବୁ କଥା କହି ପାରିବି ନାହିଁ ।" ଚନୁ ଉତ୍ତର ଦେଲା ।

"ଯାହା ଜାଣିଚୁ, କହ ପୁଅ ।"

"ଗଛରୁ ଆମ୍ବଟା ତଳକୁ ପଡ଼ିଗଲା । କାହିଁକି ତଳକୁ ପଡ଼ିଲା ? କାହିଁକି ଉପରକୁ ଗଲା ନାହିଁ ? କାହିଁକି କଡ଼କୁ ଗଲା ନାହିଁ ? ମୋର ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନଟି ବାପାଙ୍କୁ ଭଲ ଲାଗିଲା । ଖୁସିହୋଇ ସେ ମିଠେଇ ଖାଇବାକୁ ଦେଲେ ।"

"ବାପା, ଆମ୍ବଟା ତଳକୁ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ଏଟା ତ ମାମୁଲି, ଛୋଟିଆ କଥାଟେ । ସବୁଲୋକ ଏଇ କଥାଟିକୁ ଦେଖି ଆସୁଛନ୍ତି । ଏଇଥିପାଇଁ ଏତେ ଖୁସି ହେଲେ କିଆଁ, ବାପା ?" ରାନୀ ପଚାରିଲା ।

"ରାନୀ, ସନ୍ଦେଶ ଗୋଟାକୁ ଗୋଟା ଗିଳିଦେଲୁ ।

ଏଇନେ ଏମିତି କଥା ପଚାରୁଚୁ ?"—ଛିଗୁଲେଇ ହେଇ ଚନୁ କହିଲା ।

ଏତିକବେଳେ ଚନୁ ଓ ରାଜା ଭିତରେ ସାମାନ୍ୟ ଝଗଡ଼ା ହୋଇଗଲା । ବାପା ଖାଇଉଠିଶୀ ଦି ଜଣଙ୍କୁ ବୁଝେଇ ଦେଲେ । ସେମାନେ ତୁନି ହୋଇଗଲେ ।

ରାଜା ଚନୁକୁ ବାପା ବୁଝେଇ ଦେଲେ । ବିଜ୍ଞାନର ଅନେକ ବଡ଼ ବଡ଼ କଥା ବାହାରିଚି । ସେଥିଭିତରୁ କେତେକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟନାରୁ ଜନମ ଦେଇଚି । ଯେଉଁ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଯେତେ ସରୁ ବିଚାର କରିପାରେ, ତା'ର ବିଜ୍ଞାନ ସେତେ ବଡ଼ ହୋଇଥାଏ ।

ନିଉଟନ ଏହି କଥା ପଚାରିଥିଲେ

ସାର୍ ଆଇଜାକ ନିଉଟନ୍ ବିଲାତରେ ଜଣେ ବଡ଼ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଥିଲେ । ସେ ୧୬୪୨ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ଜନ୍ମ ନେଇଥିଲେ । ୧୭୨୭ ଖ୍ରୀଷ୍ଟାବ୍ଦରେ ତାଙ୍କର ମୃତ୍ୟୁ ହେଲା ।

ନିଉଟନ୍ ସେଓ ଗଛ ପାଖରେ ବସିଥିଲେ । ଗଛରୁ ସେଓଟିଏ ଖସିଲା; ତଳକୁ ଖସି ମାଟିରେ ପଡ଼ିଲା । ନିଉଟନ ମନେ ମନେ ଭାବିଲେ : ସେଓ ତଳକୁ ପଡ଼ିଲା

କାହିଁକି ? କାହିଁକି ଉପରକୁ ଚାଲିଗଲା ନାହିଁ ? କାହିଁକି କୋଉ କଡ଼କୁ ଚାଲିଗଲା ନାହିଁ ?

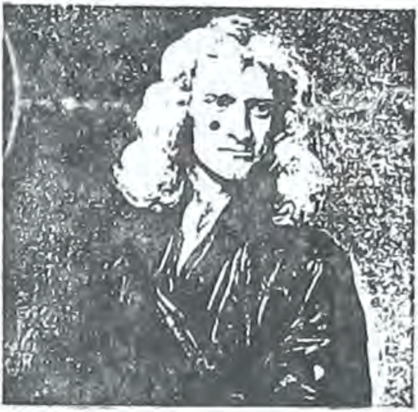

ଏଇ ବିଷୟରେ ନିଉଟନ ବହୁତ ଚିନ୍ତା କଲେ । ସେ ଦିନରାତି, ମାସ ମାସ ଧରି ଏଇ କଥା ଭାବିଲେ । ଭାବି ଭାବି ୧୬୬୫ ଓ ୧୬୬୬ରେ ସେ ଏହାର ଉତ୍ତର ପାଇଲେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ବସ୍ତୁର ଗୁରୁତ୍ୱ ଅଛି ବୋଲି ସେ କହିଲେ । ଏହି ଗୁରୁତ୍ୱ ବଳରେ ପ୍ରତି ବସ୍ତୁ ଅନ୍ୟ ବସ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଟାଣେ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଦୁନିଆର ସବୁ ଜିନିଷ ଟଣାଟଣି ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

ଆମ୍ବ ତା'ର ଡେମ୍ଫ ଦ୍ୱାରା ଗଛର ଡାଳରୁ ଝୁଲୁଥିଲା । ଯେତେବେଳେ ସେଇ ଡେମ୍ଫ ଛିଡ଼ି ପଡ଼ିଲା, ଆମ୍ବକୁ ପୃଥିବୀ ଟାଣି ଆଣିଲା । ପୃଥିବୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ଆମ୍ବକୁ ତଳକୁ ଟାଣିନେଲା । ପୃଥିବୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଥିଲେ ଆମ୍ବ ତଳକୁ ପଡ଼ି ନ ଥାଆନ୍ତା ।

ଚିନୁର ଆଉ ଗୋଟିଏ ପ୍ରଶ୍ନ

ଚିନୁ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ ଜାଣି ସାରିଲା ପରେ ତା ମୁଣ୍ଡରେ ଆଉ ଏକ ସନ୍ଦେହ ଢୁକିଲା । ଆମ୍ବକୁ ପୃଥିବୀ ତା ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣିନେଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଟାଣି ନେଇ ଥିଲେ ଆମ୍ବଟା ଉପରକୁ ଯାଇଥାଆନ୍ତା । ଏଇ କଥା ନ ଘଟିଲା କାହିଁକି ? ଆମ୍ବକୁ ପୃଥିବୀ ତଳକୁ ଟାଣିନେଲା । ଆମ୍ବକୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉପରକୁ ଟାଣିନେଲା ନାହିଁ କାହିଁକି ।

ଏତକବେଳେ ରାଣୀ କହିଲା : "ଚିନୁ ଭାଇନା, ତୁମେ ବୁଝିପାରୁ ନାହଁ କାହିଁକି ? ହଇଓ, ପୃଥିବୀ ପାଖରେ ଅଛି, ଟାଣି ନେଲା । ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦୂରରେ ଅଛି, ଟାଣି ପାରିଲା ନାହିଁ । ଏଇ ତ ସୁଜା କଥା । ଏଥିରେ ନ ବୁଝିବାର କ'ଣ ଅଛି ?

"ତୁ ଖମ୍ବଆଳୁ ବୁଝିଲୁ, ରାଣୀ । କିଛି ନ ଜାଣି ତୁ ପଣ୍ଡିତଟା ଭଳିଆ କଥା କହୁ ।" ବିରକ୍ତ ହୋଇ ଚିନୁ କହିଲା ।

ରାଜା ଗେହ୍ଲେଇ ହୋଇ କହିଲା, "ବାପା ମୋତେ ଭାଇନା ଗାଳି ଦଉଛନ୍ତି ।"

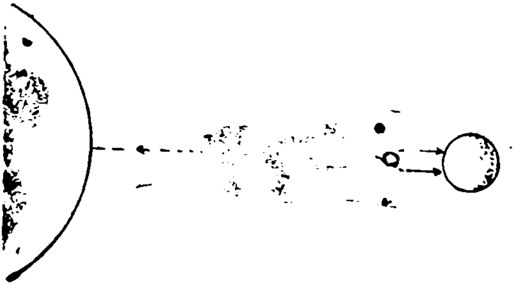

"ରାଜା ଠିକ୍ କହୁଛି, ଚନୁ ।" ରାଜାର ପିଠିକୁ ଥାପୁଡ଼େଇ ବାପା କହିଲେ ।

ରାଜାର ମୁହଁରେ ହସ ଫୁଟିଲା । ଚନୁ କାବା କାବା ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

ବାପା ଗୁରୁତ୍ୱ ଉପରେ ଆଉ କିଛି ଅଧିକ କଥା କହିଲେ ।

ସବୁ ବସ୍ତୁର ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାଏ । ଜିନିଷଟା ଧୂଳିକଣାଠାରୁ ଅହୁରି ଛୋଟ ହୋଇପାରେ । ତଥାପି ତା'ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାଏ । ଜିନିଷଟେ ପୃଥିବୀଠାରୁ ବହୁ ଗୁଣରେ ବଡ଼ ହୋଇପାରେ । ତା'ର ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାଏ । ଛୋଟ ଜିନିଷ ତୁଳନାରେ ଅଧିକ ଗୁରୁତ୍ୱ ଥାଏ । ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣିବାର ବଳ ଜିନିଷର ଓଜନ ଅନୁପାତରେ ହୋଇଥାଏ । ଯେଉଁ ଜିନିଷର ଓଜନ ଯେତେ ବେଶୀ ତାର ଟାଣିବାର ବଳ ସେତେ ବେଶୀ ।

ଯତରେ ଏହା ଓଜନ ନ ହୋଇ 'ବସ୍ତୁତ୍ୱ' ବୋଲି ବାପା କହିଲେ । 'ବସ୍ତୁତ୍ୱ କଥାଟିକୁ ସାନପିଲାଙ୍କୁ ବୁଝେଇବା ସୁଜା ନୁହେ । ସେଇଥିପାଇଁ ବାପା 'ଓଜନ' କହିଦେଲେ । ଯଦିଓ ଟିକେ ଭୁଲ୍ ହେଲା, ତଥାପି କଥାଟିକୁ ବୁଝେଇ ଦିଆହେଲା ।

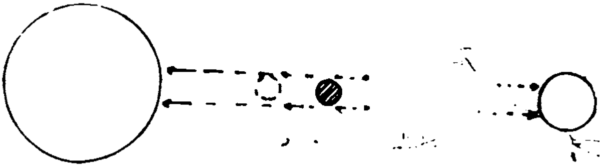

ପୃଥିବୀ ଅପେକ୍ଷା ସୂର୍ଯ୍ୟ ବହୁତ ବେଶୀ ଓଜନିଆ ଓ ବଡ଼ । ସୂର୍ଯ୍ୟର ଗୁରୁତ୍ୱ-ବଳ ପୃଥିବୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ବଳ ତୁଳନାରେ ବହୁତ ବେଶୀ । ତଥାପି ଆମ୍ବଟିକୁ ପୃଥିବୀ ନିଜ ଆଡ଼କୁ ଟାଣିଆଣିପାରିଲା । ପୃଥିବୀ ନିକଟରେ ଥିବାରୁ ଏହା ସମ୍ଭବ ହୋଇପାରିଲା ।

ଯେଉଁ ବସ୍ତୁ ଯେତେ ଅଧିକ ଦୂରରେ ଥାଏ, ତା'ର ଟାଣିବା ଶକ୍ତି ସେତେ କମ୍ ହୋଇଯାଏ । ପାଖରେ ଥିବା ଜିନିଷ ଅଧିକ ଜୋରରେ ଟାଣିନିଏ ।

* * *

ନିଉଟନ୍ କ'ଣ ସବୁ ଜାଣିଥିଲେ ?

ନିଉଟନ୍ ଜଣେ ବଡ଼ ବୈଜ୍ଞାନିକ ଥିଲେ । ଏଇ କଥା ରାନୀ ଓ ଟିନୁ ବାପାଙ୍କଠାରୁ ଜାଣିଲେ । ରାନୀର ଗୋଟେ ଧାରଣା ହେଲା ଯେ ନିଉଟନଙ୍କୁ କୋଉ କଥା ଅଜଣା ନଥିଲା ।

ରାନୀ ପଚାରିଲା: "ବାପା, ନିଉଟନ୍ କ'ଣ ସବୁ କଥା ଜାଣିଥିଲେ ?

ବାପା କହିଲେ : "ସବୁ କଥା ଜାଣିଥିବା କେହି ମଣିଷ ନାହାନ୍ତି, ମା । ସବୁ କଥାକୁ ଜାଣିଥିବା ଏବଂ ସବୁକୁ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଜାଣିଥିବା ମଣିଷ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ଆଗେ ନ ଥିଲେ; ଆଜି ମଧ୍ୟ ନାହାନ୍ତି ଏବଂ ବୋଧହୁଏ କେହି ଜଣେ ହେଲେ ରହିବେ ନାହିଁ ।

"ନିଉଟନ୍ କ'ଣ ଏଇ କଥାରେ ବିଶ୍ୱାସ ରଖିଥିଲେ, ବାପା ?" ଟିନୁ ପଚାରିଲା ।

"ଆମେ କାଲି ପୁରୀ ଯିବା । ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ତୁମେ ଦୁଇ ଭଉଣୀ ମୋତେ ଏଇ କଥାକୁ ମନେ ପକେଇଦବ । ନିଉଟନ୍ କ'ଣ ବିଶ୍ୱାସ କରିଥିଲେ, ମୁଁ ତୁମ୍ଭମାନଙ୍କୁ ବତେଇ ଦେବି ।" ବାପା ଖୁସି ମନରେ କହିଲେ ।

ତା'ପର ଦିନ ଶନୁ ଓ ରିନୀ ବାପା ଓ ମା'ଙ୍କ ସାଙ୍ଗରେ ପୁରୀ ଗଲେ । ସମୁଦ୍ର କୂଳରେ ସେମାନେ କିଛି ସମୟ ବୁଲିଲେ ।

ବାପା ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି ବାଲିଗରଡ଼ା ଗୋଟାଉଥିଲେ । ବେଳେ ବେଳେ ସେ ସମୁଦ୍ର ଆଡ଼କୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ସମୁଦ୍ରର ଢେଉ ଆଡ଼କୁ ଚାହୁଁଥିଲେ, ମୁହଁକୁ ଉପରକୁ କରି ନୀଳ ଆକାଶକୁ ଚାହିଁ ଦେଉଥିଲେ ।

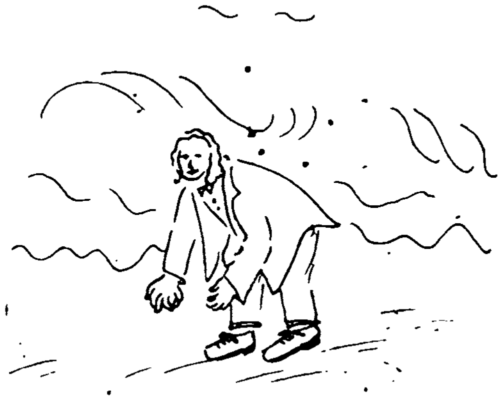

ବାପା ନିଉଟନଙ୍କ କଥା ଭୁଲି ଯାଇଥିଲେ ବୋଲି ଶନୁ ଭାବିଲା । ପଛରୁ ବଡ଼ ପାଟିରେ ଡାକି ସେ କହିଲା : "ବାପା ତମେ ଭୁଲିଗଲ ।"

"କୋଉ କଥା ଭୁଲି ଗଲ ଚିନୁ ?"—ବାପା ପଚାରିଲେ ।

"ନିଉଟନ୍‌ଙ୍କ କଥା ।"

"ଭୁଲି ନାହିଁ, ଚିନୁ । ମୁଁ ଯୋଉ କଥା କରୁଚି, ସେ ସେୟା କରୁଥିଲେ ବୋଲି ବିଶ୍ୱାସ କରୁଥିଲେ ।"

"ସେ ବାଲିଗରଡ଼ା, ଶାମୁକା ଖୋଳ, ଶଙ୍ଖ ଖୋଳ ଓ କଉଡ଼ି ଗୋଟାଉଥିଲେ ?

"ହଁ ଚିନୁ । ତାଙ୍କ ନିଜ ହାତରେ ସେ ଏୟା ଲେଖି ଯାଇଛନ୍ତି ।"

ନିଉଟନ ଲେଖିଛନ୍ତି : "ବିଜ୍ଞାନ ବିଷୟରେ ମୁଁ ବହୁତ କିଛି କହିଲି । ଆସନ୍ତାକାଲି ପୃଥିବୀର ଲୋକେ ମୋ ବିଷୟରେ କି ଧାରଣା ନେବେ ? ମୁଁ ଜଣେ ପଣ୍ଡିତ ବୋଲି ସେମାନେ ଭାବିବେ ? ସେମାନେ ଯାହା ଭାବିବେ ଭାବନ୍ତୁ । କିନ୍ତୁ ମୋ ବିଷୟରେ ମୁଁ ନିଆରା ଭାବୁଚି । ଏ ବଡ଼ ସମୁଦ୍ର ମୋ ସାମ୍ନାରେ ଅଛି । ଏଥିରେ କି ସତ୍ୟ ଲୁଚିକରି ଅଛି, ତାକୁ ମୁଁ ଜାଣେନା । ୟା ଭିତରକୁ ମୁଁ ପଶିପାରୁ ନାହିଁ । ମୁଁ ଦରିଆର ଉପକୂଳରେ ଠିଆ ହୋଇଚି । ମୁଁ ବାଲିରେ, ଉପରଟାରେ, ଢିପଟାରେ ବୁଲୁଛି । ଏଇ ଢିପରେ ବାଲିଗରଡ଼ା, ଶାମୁକା ଖୋଳ ପଡ଼ିଥିବାର ଦେଖୁଚି । ଏଇଥିରୁ ମୁଁ ଚିକଣିଆ, ଚକ୍ ଚକ୍ ଦେଖାଯାଉଥିବା ବାଲିଗରଡ଼ାଟିକୁ ବା ସିପଟିକୁ ସାଉଁଟି ନଉଚି ।"

ଚନ୍ନୁ ଓ ରାନୀ ଗୁରୁତ୍ୱ ବିଷୟରେ କିଛି ଧାରଣା କଲେ । ସେମାନେ ବୈଜ୍ଞାନିକ ନିଉଟନ୍‌ଙ୍କ ବିଷୟରେ କିଛି ଜାଣି ପାରିଲେ । ସେମାନେ ମଧ୍ୟ କିଛି କିଛି ବାଲିଗରଡ଼ା ଗୋଟେଇଲେ ।

ନେଳି ଛିଟ କନା

ରାନୀ ଚିତ୍ର ଆଙ୍କୁଥିଲା । ରାତିର ଆକାଶକୁ ସେ କାଗଜରେ ଆଙ୍କିଥିଲା ।

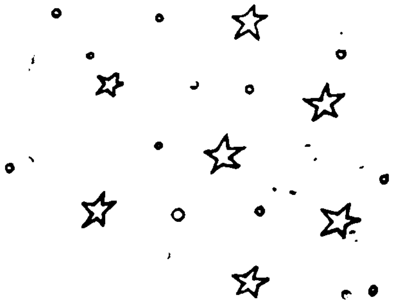

ଚନ୍ନୁ ଯାଇ ତା ଭଉଣୀର ଚିତ୍ରଟିକୁ ଦେଖିଲା ।

“ଚନ୍ନୁ ଭାଇନା, ଚିତ୍ରଟି କେମିତି ହୋଇଛି ?” ରାନୀ ପଚାରିଲା ।

"ଭଲ ହେଉଚ, ରାଣୀ ।"

"ଗୋଟେ ନେଳିଆ କନାରେ ଧଳା ଛିଟ ପଡ଼ିଥିଲେ ଯେମିତି ଦେଖାଯାଏ, ମୋ ଛବିଟି ସେମିତି ଦେଖାଯାଉଚ । ଠିକ୍ ନା ଭୁଲ୍ କଲି ଭାଇନା ?"

"ଠିକ୍ କଲୁ ।"

"କିନ୍ତୁ, ମୋ ସାଙ୍ଗ ସବିତା କ'ଣ ଗୁଡ଼େ ବିଜ୍ଞାନକଥା କହୁଥିଲା । ତା' ମା ପରି ତାକୁ ବତେଇ ଥିଲେ । ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ତାରାମାନେ, ଏ ସବୁ ଆକାଶର ପରଦାରେ ଖଞ୍ଜା ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତି । ବିଜ୍ଞାନ କଥା କହି ସେ ମୋ ଚିତ୍ରରେ ବହୁତ ଖୁଣ ବାହାର କଲା ।"

"ରାଣୀ, ତୋ ଚିତ୍ର ଠିକ୍—ତୋ କଥା ଠିକ୍ । ମାତ୍ର ତୋ ଚିତ୍ରକୁ ପସନ୍ଦ ନ କରି ସେ ଭୁଲ କଲା ।"

"ଦି'ଟା ଯାକ କଥା ଠିକ୍ ହେଲା କେମିତି ଭଲା ?"

"ଅଇଲୋ, ଚିତ୍ରଟା ବିଜ୍ଞାନ ନୁହେଁ । ତୋତେ ଯେମିତି ଦିଶିଲା, ତୁ ସେମିତି ଆଙ୍କିଲୁ । ସେଥିରେ ଭୁଲ ରହିଲା କେମିତି ?"

"ପୁଣି ସେ ବିଜ୍ଞାନ କଥାଟା କ'ଣ ?"

"ବାପା ମୋତେ ବୁଝାଉଥିଲେ ।"

"କ'ଣ ବୁଝାଉଥିଲେ ?"

"ସରଗ କଥାଟା ପୂର୍ବପୁରୁଷ ମନଗଢ଼ା । ସେମିତି କିଛି ନାହିଁ । ଆମକୁ ଯେଉଟା ନେଳିଆ ଦେଖାଯାଉଚ, ସେଟା ବି ଖାଲି ସେମିତି ଜଣା ପଡ଼ୁଚ । ସତରେ ସେମିତି କିଛି ନାହିଁ ।'

"ତେବେ, ଭାଇନା, ତାରାଗୁଡ଼ା କ'ଣ ?"

"ଭଲ ପ୍ରଶ୍ନଟିଏ ପଚାରିଲୁ । କିନ୍ତୁ ମୁଁ ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବି ତ ?"

"ବାପାଙ୍କଠୁ ଯାହା ଜାଣିଚ, ସେଇତକ କହିଦିଅ ।"

"ତାରା ନିଜ ଦେହରୁ ଆଲୁଅ ଦିଏ । ଆମ ସୂର୍ଯ୍ୟ ବି ଗୋଟେ ତାରା, ରାଜା ।"

"କ'ଣ କହୁଚ, ଭାଇନା ?"

"ଯେଉଁ ଛୋଟ ଛୋଟ ତାରାଗୁଡ଼ିକ ଦେଖୁଚ, ସେଗୁଡ଼ିକ ଭିତରୁ ଅନେକ ଆମ ସୂର୍ଯ୍ୟଠାରୁ ଅହୁରି ବଡ଼ ।"

"ଆମ ସୂର୍ଯ୍ୟ କେତେ ବଡ଼ ? ଗୋଟେ ତତଲା ଥାଳିଆଠାରୁ କ'ଣ ଅହୁରି ବେଶୀ ବଡ଼ ?"

"ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୃଥିବୀଠାରୁ ବହୁତ ଗୁଣରେ ବଡ଼ ।"

"ତେବେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଛୋଟଟିଏ ଦେଖାଯାଉଚି କାହିଁକି । ତାରାମାନେ ଅହୁରି ଛୋଟ ହୋଇ ମିଞ୍ଜିମିଞ୍ଜି କରୁଛନ୍ତି କାହିଁକି ?"

"ଦୂରରେ ଥିବା ଯୋଗୁ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଛୋଟ ଦେଖା ଯାଉଚି । ତାରାମାନେ ଆହୁରି ବେଶୀ ଦୂରରେ ଥାଆନ୍ତି; ତେଣୁ ଅତି ଛୋଟ ଦେଖା ଯାଉଛନ୍ତି ।"

"ତା ମାନେ ତାରାମାନେ ଗୋଟେ ପରଦା ଉପରେ ପାଖାପାଖି ନାହାନ୍ତି ?'

"ନା ନା, ଆଦୌ ନୁହେଁ ।"

"ଗୋଟେ ନେଳିଆ ପରଦାରେ ସେମାନେ ଖଞ୍ଜା ହୋଇ ରହି ନାହାନ୍ତି ?"

"ନା ନା, ସେମିତି ଗୋଟେ କିଛି ଜାଲ-ଗାଲ୍‌ଗପ ନାହିଁ। ତାରାମାନେ ଆକାଶରେ ବହୁତ ଦୂର ଦୂରରେ ରହୁଛନ୍ତି।"

"ଆଉ ଗୋଟିଏ କଥା ପଚାରିବି। ଏଇଠି ତମେ ହାରିଯିବ, ଭାଇନା।"

"କ'ଣ ପଚାରିବୁ, ପଚାର।"

"ଶୂନ୍ୟଟାରେ ତାରାଗୁଡ଼ା ଅଛନ୍ତି କେମିତି? ଖସି ପଡ଼ିବା କଥା ଖସି ପଡ଼ୁନାହାନ୍ତି କେମିତି?"

"ରାଜା, ତୁ ମୋତେ ପରାସ୍ତ କରିପାରିବୁ ନାହିଁ। ମୋ ଉତ୍ତର ପେଡ଼ିଟା ଏତେ ଫମ୍ପା ନୁହେଁ।"

"ଆଗ କୁହ, ଭାଇନା।"

"ନିଉଟନ୍ ଗୁରୁତ୍ୱ ଆବିଷ୍କାର କରିଥିଲେ। ସେଇ ଗୁରୁତ୍ୱ କଥା ବୁଝିଗଲେ ତୁ ତୋ ଉତ୍ତର ପାଇଯିବୁ।"

"ଗୁରୁତ୍ୱ ବଳରେ ଇଏ ତାକୁ ଟାଣୁଛି। ସିଏ ୟାକୁ ଟାଣୁଛି। ଏଇ କଥା ତ?"

"ହଁ ହଁ, ସେଇ କଥା।"

ବାସୁକି ସାପ

ରାନୀ ଜେଜେମା ସଙ୍ଗେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହଉଥିଲା।

ରାଜା ପଚାରିଲା—"ଜେଜେମା, ଗୋଟେ କଥା ତୁ ଜାଣିଛୁ?

"କୋଉ କଥା ଲୋ ?"

"ଗୁରୁତ୍ୱ କଥା ମ ।"

"ସେ କଥାଟା ପୁଣି କ'ଣ ?"

"ପୃଥିବୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ତାର୍ ଏ ସମସ୍ତେ ଟଣାଟଣିହୋଇ ଅଛନ୍ତି । ସେମାନେ ଆକାଶରେ ଯେଝାଯେଝାକୁ ଟାଣିହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

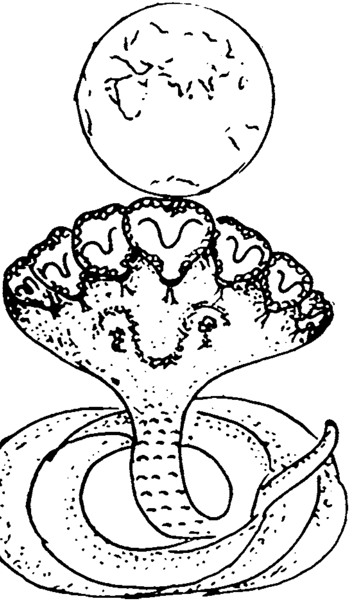

"ସେମିତ ନୁହେଁ । ନାତୁଣୀ ।"

"ଆଉ କେମିତ ?"

"ଏଇ ପୃଥିବୀ ଆମକୁ ଧର ରଖିଚ । କେତେ ପାହାଡ଼ ପର୍ବତ, ଗଛବୃଛ, ଜୀବଜନ୍ତୁଙ୍କୁ ପୃଥିବୀ ଧରଛି । ସତେ କ'ଣ ଏତେ ଭାର ସେ ବୋହି ପାରନ୍ତ ! ତାକୁ ବାସୁକି ବୋହିଚ ।"

"ସେଇ ବାସୁକିଟା କ'ଣ, ଜେଜେମା ?

"ବାସୁକି ଗୋଟେ ସାପ, ନାତୁଣୀ । ସେ ମଲାବାନ୍ଧି ଶୋଇଥାଏ । ତାର ଫଣାଟା ବହୁତ ବଡ଼ । ତାର ଓସାରଆ, ଲମ୍ବା ଫଣାରେ ସେ ପୃଥିବୀକୁ ଟେକ ଧର ଶୋଇଥାଏ ।

"ଆଚ୍ଛା ଜେଜେମା, କଥାଟା ବହୁତ ଅଡ଼ୁଆ ଭଡ଼ୁଆ ହୋଇଗଲ୍ ।"

"ସଲଖ ସୁତାଟା ଅଡ଼ୁଆ ହେଲ୍ ତୋତେ କିଆଁ ଲୋ ?"

"ତୁତ ନିଜେ ମାନୁଚୁ, ପ୍ରତି ଜିନିଷକୁ କେହି ଟେକି କରି ଧରି ରଖିଚ ।"

"ହଁ, ସେୟା । ତା ନ ହେଲେ ଜିନିଷଟା କଚଡ଼ି ହୋଇ ତଳେ ପଡ଼ିଯିବ ନି !"

ଏତକବେଳେ ଜେଜେମା ଗୋଟେ ଆମ୍ବଝୁଡ଼ି ଦୁଇ ହାତରେ ଟେକ ଧରଲେ । ହଠାତ୍ ସେ ଝୁଡ଼ିଟାକୁ ଛାଡ଼ି ଦେଲେ । ଆମ୍ବଝୁଡ଼ିଟା ମାଟି ଉପରେ କଚଡ଼ି ହୋଇ ପଡ଼ିଗଲ୍ । କେତେଗୁଡ଼ିଏ ପାଚଲ୍ ଆମ୍ବ ଫାଟିଗଲ୍ । ସେଥିରୁ ରସ ବାହାରିଲ୍ ।

"କେଜେମା, ଆମ୍ବଗୁଡ଼ାକୁ ତୁ ନଷ୍ଟ କରି ଦେଲୁ କାହିଁକି ?"—ରାଣୀ କହିଲା ।

"କାଲି, ପାଠ ପଢ଼େଇଲି । ଆମ୍ବ କେତେଟା ଫାଟି ଗଲେ କଅଣଟା ବା ଖସିଗଲା ?"

"ଆଚ୍ଛା ମୁଁ ତୋ କଥାକୁ ମାନିନେଲି । ପ୍ରତିଜଣଙ୍କୁ କେହିନା କେହି ଧରି ରଖିଚି । ସେଇ ବାପୁଙ୍କ ସାପଟାକୁ କିଏ ଧରି ରଖିଚି, ତୁ କହିଲୁ ଭଲା !"

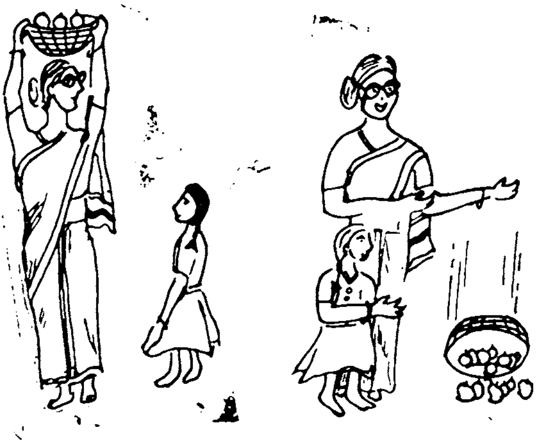

"ତୁ ବାଜେ କଥା ଗୁଡ଼େ ପଚାରିଲେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବୁ ନାହିଁ । ସେମିତି ହେଲେ ମୁଁ ତୋତେ ପଢ଼େଇବ

ନାହିଁ । ଆଲୋ ପୃଥିବୀକୁ ବାସୁକି ଧରିଛି । ପୁଣି ବାସୁକିଙ୍କୁ କିଏ ଧରିବ ? କ'ଣ କଥାର ଲହର ଲାଗିଥିବ । କୋଉଠି ହେଲେ ତ କଥାଟା ସରିବ । ମୋ କଥା ବାସୁକିଠି ସରିଲା, ତୁ ଆଉ ପଚାରି ପାରିବୁନ ।”

“ଜେଜେମା, ଛୋଟି ସରିଲା, ଜହ୍ନିଫୁଲଟି ମରିଲା ।”
—ରୀନା ଏତିକି କହିଦେଇ ଠୋ ଠୋ ହସିଲା ।

ଜେଜେମା ମନେ ମନେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ । ବକଟେ ଟୋକୀ ତାଙ୍କୁ ଟାପରା କରୁଛି ବୋଲି ସେ ଭାବିଲେ ।

ସଭିଏଁ ଛନ୍ଦା ଛନ୍ଦି

ରୀନା ଓ ରିନୁ ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସେମାନେ ଜେଜେମା'ର ବାସୁକି କଥା ଉଠେଇଲେ ।

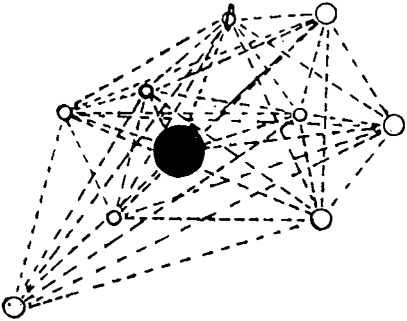

ବାପା ହସିଲେ । ଜେଜେମାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିବ; କିନ୍ତୁ ନ ପରଖି ନ ତଉଳି ସବୁ କଥାକୁ ମାନି ନବ ନାହିଁ ବୋଲି

ବାପା କହିଲେ । ମଣିଷ ଜାତିର ଅନେକ ନୂଆ ଆବିଷ୍କାରକୁ କେହି କେହି ପୁରୁଣାକାଳିଆ ଲୋକ ଜାଣିପାରନ୍ତି ନାହିଁ । ପୁରୁଣା କଥା ଓ ପୁରୁଣା ବିଶ୍ୱାସକୁ ସେମାନେ ଜାବୁଡ଼ି ଧରି ବସିଥାଆନ୍ତି । ସେମାନେ ମିଛ କହନ୍ତି ନାହିଁ, ଠକନ୍ତି ନାହିଁ, ଯାହା ଜାଣିଥାଆନ୍ତି ତାହା କରନ୍ତି । ତଥାପି ସେଥିଭିତରୁ କେତୋଟି କଥା ଭୁଲ ହୋଇ ଯାଇଥାଏ ।

ସତରେ ବାସୁକି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ପୃଥିବୀକୁ କେହି ଧରି ରଖି ନାହିଁ । ଯେମିତି ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତାରାମାନେ ଆକାଶରେ ନିଜ ନିଜ ଜାଗାରେ ରହିଛନ୍ତି, ସେମିତି ପୃଥିବୀ ରହିଛି । ଜଗତର ସବୁ ଜିନିଷ ଟଣାଟଣି ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି । ଗୁରୁତ୍ୱ ବଳରେ ସମସ୍ତେ ବନ୍ଧାବନ୍ଧି ।

ଯଦି ଗୁରୁତ୍ୱ ନ ଥାନ୍ତା, ତେବେ କୋଉ ଜୀବଜନ୍ତୁ ବା ମଣିଷ ନ ଥାନ୍ତେ । ବିନା ଗୁରୁତ୍ୱରେ ଶରୀରର ଅଣୁ ପରମାଣୁ ଏକାଠି ରହି ପାରନ୍ତେ ନାହିଁ । ବିନା ଗୁରୁତ୍ୱରେ ପୃଥିବୀ, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଚନ୍ଦ୍ର ଓ ତାରାମାନେ କିଏ କୁଆଡ଼େ ପଳେଇ ଯାଆନ୍ତେ ।

କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଟୁକୁଡ଼ା କାଗଜକୁ ଅଠା ଲଗେଇ ଆମେ ଯୋଡ଼ି ଦେଉ । ସେହିପରି ଜଗତରେ ସବୁ ପଦାର୍ଥ ଗୁରୁତ୍ୱର ଅଠା ଦ୍ୱାରା ଯୋଡ଼ାଯୋଡ଼ି ହୋଇ ରହିଛନ୍ତି ।

***

ଯଦି ହୋଇଥା'ନ୍ତି ବିହଙ୍ଗଟିଏ !

ଚିନୁ ବଗିଚାରେ ବସିଥିଲା; ଚମ୍ପା ଗଛର ମୂଳରେ ବସି ଆକାଶ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁଥିଲା । ସକାଳ ହୋଇଥିଲା । ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବ ହାତେ ଖଣ୍ଡେ ଉପରକୁ ଉଠି ଯାଇଥିଲେ । ପାଚେରୀ ଉପରେ, ଦେବଦାରୁ ଗଛରେ, ବିଜୁଳୀ-ତାରରେ କାଉମାନେ ବସି କାଆ କାଆ କରି ରାବୁଥିଲେ । ଆକାଶରେ ପକ୍ଷୀମାନେ ଦଳ ଦଳ ହୋଇ ଉଡ଼ି ଯାଉଥିଲେ ।

ଏତିକିବେଳେ ରାଣୀ ଆସି ପହଞ୍ଚିଲା ।

"ଚିନୁ ଭାଇନା, ଚିନୁ ଭାଇନା" କହି ରାଣୀ ଡାକଛାଡ଼ିଲା ।

ଚିନୁ କିଛି ଉତ୍ତର ଦେଇ ନ ଥିଲା । ସେ ଚୁପହୋଇ ମୁନିଟିଏ ପରି ବସି ଯାଇଥିଲା । ନୀଳ ଗଗନ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ଏକ ମନରେ ରହିଥିଲା, ଯେମିତି ବଗ ପାଣିକୁ ଚାହିଁ ରହିଥାଏ ।

'ଚିନୁ ଭାଇନାମ !'—ରାଣୀ ଚିନୁର ଦୁଇକାନ୍ଧକୁ ହଲେଇ ଦେଇ ପାଟି କଲା । ସେ ଚିନୁର ଚାରିପାଖେ ବୁଲି ବୁଲି ନାଚିଲା, ଡେଇଁଲା, କୁଦିଲା, ହୁଇସିଲ ମାରିଲା ।

"ରାଣୀ, ସବୁ ଜାଗାରେ, ସବୁବେଳେ ତୁ ଚଗଲୀ । ସବୁ କଥାକୁ ହାଲୁକା କରିଦେବାଟା ତୋ ଅଭ୍ୟାସ । ଏମିତି କାହିଁକି ହଉ, ରାଣୀ ?"

"କିଛି ଭୁଲ କଲି, ଭାଇନା ? ମୁଁ ଯଦି ସୁନ୍ଦରୀ ହୋଇ ବସି ରହନ୍ତି, ମନମାରି ଦେଇ ସ୍ଥିର ହୁଅନ୍ତି, ମୁହଁଟାକୁ ଆମ୍ବିଳା କରି କୁହୁଣ୍ଡୀମୁହିଁ ହୋଇ ରହିଥାଆନ୍ତି, ତେବେ ତମେ ତାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତ, ଭାଇନା ?"

"ମୁଁ ତ ସେୟା କହୁ ନାହିଁ ରାଣୀ । ଖୁସିରେ ରହିବା ଭଲ । ତୋ'ର ସେଇଟା ଗୋଟେ ଭଲ ଗୁଣ । କିନ୍ତୁ···"

"ପୁଣି ସେଇ କଥାଟା କ'ଣ ?

"କଲେ, ସବୁ କଥାରେ ଜାଗା ଅଛି, ବେଳ ଅଛି । ତୁ ତ ସବୁ ଜାଗାରେ, ସବୁ ସମୟରେ କଥାଗୁଡ଼ାକୁ ହାଲୁକା କରି ଦଉ । ସେତକ ଦେଖି ପାରିଲେ, ତୁ ମୋ'ର ସୁନା ଭଉଣୀ ହୋଇଯାଆନ୍ତୁ ।"

"ଭାଇନା, ଏଇ କଥାକୁ ନେଇ ମା' ଏବେ ବାପାଙ୍କ ଉପରେ ରାଗୁଥିଲେ ।"

"ସେଇ କଥାଟା ପୁଣି କ'ଣ ?"

"ମୁଁ ଚଗଲୀ ହେଲି ବୋଲି ବାପା ମୋ ଉପରେ ବିରକ୍ତ ହେଲେ । ବାପାଙ୍କ ରାଗ ଦେଖି ମା' ବାପାଙ୍କୁ ଗାଳି ଦେଲେ ।"

"ମା କ'ଣ କହିଲେ ?"

"ମା' କହିଲେ, ପିଲାଟା ଚଗଲୀ ନହେଲେ ସେଟା ବୋକୀ । ପିଲାଦିନେ ପିଲେ ଚଗଲା ଚଗଲୀ ନ ହେଲେ ଆଉ

କ'ଣ ବୁଢ଼ାବୁଢ଼ୀ ଦନେ ହେବେ ?"

"ସାବାସ୍, ରାଣୀ । ତୁ ତ ମା'ଙ୍କଠୁ ବଳ ପାଇ ଯାଇଛୁ । ଆଉ ତୋ ଶନୁ ଭାଇନାକୁ ତୁ ଡରବୁ କଆଁ ?"

'ନା, ସେମିତ ନୁହେଁ, ଭାଇନା । ଆଚ୍ଛା, ସେ କଥା ଛାଡ଼ । ତୁମେ କ'ଣ ଦେଖୁଥିଲ, କ'ଣ ଭାବୁଥିଲ, କହିବଟି !'

"ରାଣୀ, ସେମିତ କିଛି ବଡ଼କଥା ନୁହେଁ । ନୀଳ ଗଗନକୁ ଚାହୁଁଥିଲି, ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କର ଉଡ଼ିବାକୁ ଦେଖୁଥିଲି । କୁଆମାନଙ୍କର ରାବକୁ ଶୁଣୁଥିଲି ।"

ନାକକୁ ଟେକିଦେଇ, ଓଠକୁ ମୋଡ଼ିଦେଇ, ରାଣୀ ଶନୁ ଆଡ଼କୁ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

"ରାଣୀ ତୋ ମୁହଁଟି ସୁନ୍ଦର । ତାକୁ ତୁ ମାଙ୍କଡ଼ୀ-ମୁହଁ କରୁଚୁ କାହିଁକି ?" —ଶନୁ ପଚାରିଲା ।

ରାଣୀ ଖେଁ ଖେଁ ହସିଲା ।

"ମୋ କଥାଟା କ'ଣ ହେଲା ଯେ ତୁ ଏମିତ ହସିଲୁ ?"

"ତୁମେ ଭାଇନା, କାଉକୁ କୋଇଲି ବୋଲି ଭାବିଲ !"

"ସେମିତ ଭାବ ନାହିଁ ତ !"

"ହଇଓ, କାଉର ରାବଟା କୋଉ ମଧୁର ଯେ ତୁମେ ତାକୁ ଶୁଣି ବସିଲ ?"

ଶନୁ କିଛି ନ କହି ଥିର ହୋଇ ଚାହିଁ ରହିଲା ।

"ଆଉ ଭାବୁଥିଲ କ'ଣ, ଭାଇନା ?"—ରାନୀ ପଚାରିଲା ।

"କବିଙ୍କ କଥା ଭାବୁଥିଲି ।"

"କୋଉ କବିଙ୍କ କଥା ?"

"ବାପାଙ୍କ ସେଇ ସାଙ୍ଗଙ୍କ କଥା ମ ।"

"ଓଃ, ରବି ମଉସାଙ୍କ କଥା !"

"ହଁ ତାଙ୍କର କଥା । ସେଇଦିନ ସେ ବାପାଙ୍କ ଆଗରେ ତାଙ୍କର କବିତାଟିଏ ପଢ଼ି ଶୁଣାଉଥିଲେ । ସେଇଥିରେ ଥିଲା—ଯଦି ହୋଇଥା'ନ୍ତି ବିହଙ୍ଗଟିଏ ।"

"ବିହଙ୍ଗ ବୋଲେ କ'ଣ ଭାଇନା ?"

'ମୁଁ ଏଇକଥା ସେଦିନ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲି । ଚଢ଼େଇମାନଙ୍କୁ, ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ବିହଙ୍ଗ କୁହାଯାଏ ।

"ଓହୋ, ବୁଝିଲି । କାଉ, ପାରା, କାବତ,ଶୁଆ,ଶାରୀ, ବଗ, ଚିଲ ଆଦି ପକ୍ଷୀମାନଙ୍କୁ ବିହଙ୍ଗ କୁହାଯାଏ । ସେମାନେ ଆକାଶରେ ଉଡ଼ି ପାରନ୍ତି । ତେବେ, ଭାଇନା, ତମେ ମଣିଷ-ପିଲା ହୋଇ ଗୋଟେ ପକ୍ଷୀ ହେବାକୁ କାହିଁକି ଚାହିଁଲ ?"

"ମୁଁ ଭାବୁଚି, ରାନୀ, ପକ୍ଷୀ ଆମ ତୁଳନାରେ ବେଶୀ ସ୍ୱାଧୀନ । ଆମକୁ ମାଟି ବାନ୍ଧି ରଖିଚି । ଆମେ ଟିକିଏ ଉପରକୁ ଡେଇଁ ପଡ଼ିଲେ, ମାଟି ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଆମକୁ ଟାଣି ଦଉଚି । ଏଇ ବାନ୍ଧିହେବା ଜିନିଷଟାକୁ ମୁଁ ଭଲ ପାଏ ନାହିଁ, ରାନୀ ।"

"ଆଚ୍ଛା, ଖୁଇନା, ମୋ'ର ଗୋଟେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିବ ?"

"ତୋ'ର ହଜାରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବ । ଗୋଟେ ପ୍ରଶ୍ନ କ'ଣ ? ତୁ ପଚାରୁନୁ ?"

"ଆମେ କୁକୁରଟାକୁ ଲୁହାର ଚେନ୍‌ରେ ବାନ୍ଧୁଚେ ।"

"ଠିକ୍ କହିଲୁ ।"

"ଗଉଡ଼ ବାଛୁରୀକୁ ପଘାରେ ବାନ୍ଧେ ।"

"ବିଲ୍‌କୁଲ ଠିକ୍ ।"

"ଗରାକୁ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି କୁଅରୁ ପାଣି ଉଠାନ୍ତି ।"

"ତା'ବି ଠିକ୍ ।"

"ମାଛି ଆମକୁ କୋଉଥିରେ ବାନ୍ଧୁଚ ?"

ଚନ୍ଦୁ ବଡ଼ ପାଟିରେ ହସିଲା । ହସି ହସି ବେଦମ୍ ହୋଇଗଲା ।

"ଖୁଇନା, ଏଇଠେ ତୁମେ ହାରିଗଲ । ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେଇ ପାରିଲ ନାହିଁ । ମୋ କଥାକୁ ହସରେ ଉଡ଼େଇ ଦେଲ ।"

"ହଇଲୋ ରାନୀ, ରାମାୟଣ ସାତକାଣ୍ଡ ସରିଗଲା । ସୀତା ମାଈଙ୍କ ଅଣ୍ଡିରା ତୁ ଜାଣିଲୁ ନାଇଁ ?"

“କ’ଣ କାଲ୍ ଆଗେ ମୂଳା ଗ୍ରେବାଉଚ, ଭାଇନା ? ମୁ ବକଟେ ପିଲ୍ । ମୋ ଆଗରେ ପୁରାଣ ଫୁରାଣ କଥା ଉଠେଇଲଣି କ’ଣ । ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ସଫା ସଫା କହୁନା ?”

“ରାନୀ, ନଉଟନ୍‌ଙ୍କ କଥା ଜାଣିଲୁଣି କି ନାହିଁ ?”

“ଜାଣି ସାରିଲଣି ।”

“ଗୁରୁତ୍ୱ କଥା ଜାଣିଲୁଣି କି ନାହିଁ ?”

“ଜାଣିଲଣି ।”

“ଗଛରୁ ଫଳ କେମିତି ପଡ଼େ, ଆମ୍ବ କେମିତି ପଡ଼େ ଜାଣିଲୁଣି କି ନାହିଁ ?”

‘ଜାଣିଲଣି ।’

“ତେବେ ତୁ ତୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଜାଣି ସାରିଲୁଣି ।”

“ହଁ, ଜାଣିଚ, ଭାଇନା ।”

“ତେବେ ଜାଣି କରି ପଚାରୁଚୁ କିଆଁ ?”

“ତମେ ଯୋଉ କଥା ଜାଣିଚ, ମୁଁ ତାକୁ ହିଁ ଜାଣିଚି । ତେବେ ମୋ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତରକୁ ମୁଁ ଜାଣିନାହିଁ, ତମେ ବି ଜାଣିନାହଁ ।

ଭାଇ ଭଉଣୀ ମିଶି କରି ବାପାଙ୍କ ପାଖକୁ ଗଲେ । ସେମାନେ ବାପାଙ୍କୁ ପଚାରିଲେ : “କୋଉ ଦଉଡ଼ିରେ ପୃଥିବୀ

ଆମକୁ ବାନ୍ଧି ରଖିଛି ? ଗୁରୁତ୍ୱ କାମ କରୁଛି, ଏ କଥା ବୁଝିଲୁ । କିନ୍ତୁ ସେଥିପାଇଁ କ'ଣ ଦଉଡ଼ି ଦରକାର ନାହିଁ ।

ବାପା ମୁରୁକି ହସା ଦେଲେ । ପୁଅଝିଅ ଏତେ କଥା ବୁଝି ପାରୁଛନ୍ତି ଜାଣି ଖୁସି ହେଲେ । ଯୋଉ ଦଉଡ଼ି କଥା ରାନୀ ଓ ଚନୁ ପଚାରୁଛନ୍ତି; ତାକୁ ନିଉଟନ୍ ବି ନିଜକୁ ପଚାରି ଥିଲେ । ଏତେ ଦୂରରେ ରହି ସୂର୍ଯ୍ୟ ପୃଥିବୀକୁ ଟାଣୁଛି କିପରି, ପୃଥିବୀ ଚନ୍ଦ୍ରକୁ ଟାଣୁଛି କିପରି ? ଆତଟା ଡେମ୍ଫରୁ ଅଲଗା ହୋଇଗଲା । ସେଟା ମାଟିରେ ଖସି ପଡ଼ିଲା । ପୃଥିବୀର ଗୁରୁତ୍ୱ ଯୋଗୁ ଏହା ଘଟିଲା; କିନ୍ତୁ ପୃଥିବୀ କୋଉ ଦଉଡ଼ିରେ ବାନ୍ଧି ଆତଟାକୁ ଟାଣିଲା ? ଏଇ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ନିଉଟନ୍ ପାଇ ପାରି ନ ଥିଲେ ।

“ବାପା କହିଲେ—“ଯୋଉ କଥାଟି ତୁମମାନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ପଶିଛି; ତା ନିଉଟନଙ୍କ ମୁଣ୍ଡକୁ ଯାଇଥିଲା । ସେ ତାଙ୍କ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ପାଇ ପାରି ନ ଥିଲେ । ଆଜି ବୈଜ୍ଞାନିକମାନେ ଏଇ ବିଷୟରେ ଚିନ୍ତା କରୁଛନ୍ତି । କିଛି ଉତ୍ତର ମଧ୍ୟ ପାଇଛନ୍ତି । ତୁମେମାନେ ବଡ଼ ହେଲେ ସେଇ ଉତ୍ତର ବିଷୟରେ ପଢ଼ିବ ।”

ଭାଇ ଭଉଣୀ ବାପାଙ୍କ କଥା ଶୁଣିସାରି ପୁଣି ସେଇ ବଗିଚାକୁ ଗଲେ । ରାନୀର ମନ କ'ଣ ହେଲା କେଜାଣି, ସେ ଘର ଭିତରକୁ ଦଉଡ଼ି ଗଲା । କାଗଜ କଲମ ନେଇ ସେ ଗୋଟିଏ କବିତା ଲେଖିଲା । ତା'ର କବିତାଟି ଥିଲା :

ଶୁଣରେ ପିଲେ ଅଜବ କଥା,
ଶୁଣି ଘୂରିବ ତୁମର ମଥା ।
ଜାଣିଛ କରେ ବାନ୍ଧେ କି କେନ୍ଦୁ
ଝନା ପଧାରେ ଓଲଇ ଗାଣ୍ଠ ?
ହାତ ଯେଠିକି ପାଇବ ନାହିଁ,
ଛୁଇଁବ ନାହିଁ, ଧରିବ ନାହିଁ ।
ରସିରେ ବାନ୍ଧି ଟାଣିବ ନାହିଁ,
ତଥାପି ତାକୁ ଟାଣି ଦଅଇ ।
ଶଗଡ଼ କରେ କେଁ କଟର ।
ବଳଦ ଉପରେ ଜୁଆଳ-ଘର ।
ଶଗଡ଼କୁ ଟାଣି ନିଏ ବଳଦ ।
ଶଗଡ଼ ଚାଲଇ କରି ଶବଦ ।
ଯଦି ଆମକୁରେ କିଏ କହଇ;
ବଳଦକୁ ଶଗଡ଼ଟା ଟାଣଇ;
ଆମେ କ'ଣ ତାକୁ ପରତେ ଯିବା ?
ଅଘଟଣକୁ ଘଟଣ ମାନିବା ?
ତଥାପିରେ ପିଲେ ଏଇଟା ସତ;

ସବୁର ଦୁନିଆ ଟଣାଟଣି ତ ।
ପୃଥିବୀ ଟାଣଇ ଆତ ଫଳକୁ;
ଆତଫଳ ଟାଣେ ପୃଥିବୀଟାକୁ ।
ସୂରୁଯ ଟାଣଇ ପୃଥିବୀଟାକୁ ।
ଟାଣଇ ପୃଥିବୀ ସେ ସୂରୁଯକୁ ।
ଆକାଶରେ ଯେତେ ତାରା ଅଛନ୍ତି;
ସବୁ ଟଣାଟଣି ହୋଇ ରହନ୍ତି ।
ଯେତେ ଯେତେ ଗ୍ରହ ଯେତେ ଚନ୍ଦ୍ରମା
ସମସ୍ତେ କହନ୍ତି ଆମେ ଟାଣିମା ।
ଆମର ଦେହରେ ଯେତେ ଦରବ,
ଏକ ଆନକୁ ଟାଣି ରଖିଥିବ ।

ଟଣାଟଣି ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ନ ହେଲେ;
ସବୁ ଦୂରେଇ ଚାଲିଯିବେ ଭଲେ ।
ଭାବି ପାରୁଛ କି ଆମେରେ ପିଲେ;
କିପରି ସଭିଏଁ ସଜାଡ଼ି ହେଲେ ?

ଏ ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର ବଡ଼ ବିଚିତ୍ର,
ତଥାପି ସଂସାରେ ଏ ସବୁ ସତ ।

କବିତାଟିକୁ ରାନୀ ତା ମା'ଙ୍କୁ ଦେଖେଇଲା । ମା' ଖୁସି ହୋଇଗଲେ। ମା' କବିତାଟିକୁ ନେଇ ବାପାଙ୍କ ହାତରେ ଦେଲେ । ବାପା ପଢ଼ି ବହୁତ ଖୁସିହେଲେ ।